

עין משפט נר מצוה

עַיִן אַ מִיּוֹ סִפְּרָה הַלֵּכֶּה בִּ: עֵינָה בִּי מִיּוֹ סִפְּרָה מַלְכוּת מַעֲשֵׂה הַלֵּכֶה יֵא:

תורה אור השלם

- וְלִקְחַת מִדֶּם הַדָּר וְהִתְחַה עַל קֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ בְּאַצְבָּעָךְ וְאֵת כָּל הַדָּם תִּשְׁפֹּךְ אֶל יסוד הַמִּזְבֵּחַ: שְׂמוֹת כַּי, יט.
- וְלִקַּח הַכֹּהֵן מִדֶּם הַחֲטָאת בְּאַצְבָּעוֹ וְהָתַן עַל קֶרֶת מִזְבֵּחַ הַעֲלֵה וְאֵת דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ אֶל יסוד מִזְבֵּחַ הַעֲלִילָה: וַיִּקְרָא ד, כה
- וְשָׁבַל הַכֹּהֵן אֶת אֲצָבָעוֹ הַיְּמִינִית מִן הַשֵּׁמֶן אֲשֶׁר עַל כַּף הַשֵּׁמֶן וְהִזָּקוּן מִן הַשֵּׁמֶן בְּאַצְבָּעוֹ שָׂבַע שְׁמִימִם לַעֲנִי וַיִּזְחֶה: וַיִּקְרָא ד, טז
- וְהִקְרִיב וְהִקְרִיעַ יָדָיו וְהִבִּיט בָּקִימִים וְהִקְרִיב וְהִזָּקוּן אֶת הַכֵּל וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַתָּה עֲלֶיהָ וְהָא אֲשֶׁר רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה: וַיִּקְרָא א, יב

מוסף רש"י

הרחי' בעינן. דלא אמרינן ימין אלא אם כן כתיב אצבע וסוטה, כגון חטאת דכתיב ביה ולקח הכהן מדם חטאת אצבעו, הריא דלא ימנית הוה, דגמר מנחת עשיר דכתיב ביה ועבד הכהן את אצבעו הימנית, מה אצבע וסוטה דהכל עין אף דעלמא נמי ימין (מנחות י. א) או אצבע או כהונה, וגמר מנאורע נמי דכתיב ביה ועבד הכהן אצבעו הימנית, ומיניה ילפינן לכל הימנית דכתיב כהן או אצבע דהכל עבודה צינן (חורין בב). ותנן. נחמקת משרד צבולות אברים: הרגל של ימין בשמאל, הוה מוליך בשמאל, משום דאמרין נחמקת ימין סדר אצבע דהכל והרגל הוה שש צבת אחת, והאי רגל מאלול כתיב ויטע ודאי רגל ימין הוה דחשיב, הלכך הראש שחט כצו וטעוב הוה מוליך צינן והיך בשמאל, ואפי' דכתיב כצו כהן (מנחות ג.). מי שוכה להעלות לכבש הראש והרגל חקבן מיד המתנח את הראש צימית ואת רגל הימנית של משרד קנבל בשמאל: רבית עוררה לחרין. ומקום חקר לפנים כלפי כהן וכן נאלי (ויחא חח) כי אמרינן או אצבע או כהונה כו'. ומשני לעולם או אצבע או כהונה, וכי אמרינן אינה אלא ימין דכתיב והעבד כפרה דומיא דהאזות דמנאורע, לאפקין המעבד דלא מעבדא, דאפשר לשחוט ולגמח אלא הכבש, אי נמי אם יש כהנים הכנה ויטעו והו' לזה: והאי קבלה כו' ודבר המעבב בכפרה הראה. ודאי אפשר אלא מקבל דהם ככלי, וכדי כה כהונה והקריב בני אהרן את הדם, ואמרין כחשיב ויהקריבו זו קבלה בשמאל: וכי הרחיב בעי. אצבע וסוטה, וכי קאמר ריש לקיש או אצבע או כהונה לרגנן קאמר דלמרי פסול: יד אביו אלא ימין. דגמר מדיו הימנית דמנאורע: ומשני אצבע לא בעיא כהונה. דהכי דכתיב אצבע אפי' דלא כתב כהן איט אלא ימין ומשכחת לה בנאחרי מות ולקח מדם הפך והוה אצבעו הכי אצבע בלא כהונה: כהונה בעיא אצבע. לה' משעון אפי' דכתיב כהונה לא אמרינן ימין אפי' כתב אצבע כהנה, משום הכי נכמיר קבלה: פליג בברייתא. והיא דלמנחין, ואי קשיא למית מתמייה דלא כתיב אלא כהונה ומנן (שם ו.) קמן בשמאל פסול ולא פליג ר"ש, מריק הייט טעמא דלא פליג בגמנה כדאמרין לקמן דנפקא ליה דשמאל פסול מתקדש קדשים הוה חטאת ואכסא: רגל. דמנאורע עשיר למדרש חלילה בג"ש דרגל רגל דכתיב נמי בחלילה ותלצה נענא מעל רגלו, מה רגל דמנאורע ימנית אף חלילה ימנית: אדון. דשמן עשיר דלא איתערין אחי למיורס און און דלעיה, דכתיב ורגע דאזינו את אונן, מה דמנאורע ימנית אף דלעיה ימנית, והך ג"ש מפורשת בפ"ק דקידושין: מדבריה בר בר חנה נפקא. דהא כתיב כה וקמן כההן אומר רצא לעיל לרגנן דהיכא דכתיב אצבע או כהונה איט אלא ימין, יד די למא לי: לקידוש קומין. דכי מקדש לקומן ככלי ימניה צימית לתוך הכלי (מנחות י. א):

כד:

במקרא נדרש פֿאַניו וּלאַחריו קמ״פֿאַני. הא דפליגי אמוראי בפרק השואל (ב״מ דף 55.) במקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו ופריך ממתני' דהשואל לא מצי למימר דהיא ר"ש דלא דריש קרא לפניו דהתם הוי מטעמא דהוי"ו מוסיף על ענין ראשון ומודה ר"ש כדאמר בהקומץ רצה (מנחות דף יט.) היינו טעמא דר"ש והציא וי"ו מוסיף על ענין ראשון וגבי ולקח ונתן לא אמרינן וי"ו מוסיף על ענין ראשון ^[א] וא"כ לילף קבלה מנחמיה צימין כדפי' התם כקונטרס דלאצבעו הפסיק הענין צין ולקח לונתן ופ' יד] קמא דקדושין (דף טו:.) משמע דכולי עלמא דרשינן ^[א] מקרא לפניו בלא וי"ו מוסיף על ענין [וא"כ ^[א] איכא] למילף קבלה מנחמיה דפריך ונקיש מוזהה לתלמוד מורה ובפ"ק דראש השנה (דף ט:.) דרשינן כולי עלמא מקרא לפניו ולפני פניו ולאחריו פליגי ובסמוך קשה טפי דקאמר רבי אלעזר ברי"ש כל מקום שנא' אצבע נחמיה שניה נחמיה פסול בקבלה כשר כגון ולקחת מדם הכהן ונתתה על קרנות המזבח באצבעך וקסבר ^[א] מקרא נדרש לפניו ולא לפני פניו ^[א] (ולאחריו: ^[א]) אמר רבה בר חנה אמר רבי יוחנן ^[א] כל מקום שנאמר אצבע וכהונה אינה אלא ימין קא סלקא דעתין תרתי בעינן כדכתיב ^[א] ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ויליף ממצורע דכתיב ^[א] וטבל הכהן את אצבעו הימנית והרי קמייצה דלא כתיב בה אלא כהונה ^[א] ותנן ^[א] קמין בשמאל פסול אלא ^[א] אמר רבא או אצבע או כהונה א"ל אביי הרי הולכת אברים לכבש דכתיב בהו כהונה דכתיב ^[א] והקריב הכהן את הכל [והקטיר] המזבחה ^[א] ואמר מר זו הולכת אברים לכבש ^[א] ותנן ^[א] יהרגל של ימין בשמאלו ובית עורה לחוץ [כי אמרינן] או אצבע או כהונה בדבר המעכב כפרה דומיא דמצורע והרי קבלה דכתב ^[א] בהו כהונה ודבר המעכב בכפרה הוא ותנן קבל בשמאל פסול ^[א]ור"ש מבשיר ר"ש תרתי בעי מיד] בעי ר"ש תרתי והתניא רבי שמעון אומר כל מקום שנאמר יד אינו אלא ימין אצבע אינו אלא ימין אצבע לא בעיא כהונה כהונה בעיא אצבע ואלא כהן למה לי בכיהונן ^[א] והרי זריקה דלא כתב בהו ^[א] אלא כהונה ותנן זרק בשמאל פסול ולא פליג רבי שמעון אומר אביי פליג בברייתא דתניא קיבל בשמאל פסול ורבי שמעון מבשיר אוקא בשמאל פסול ורבי שמעון מבשיר אלא אלא ^[א] דאמר רבא ^[א] יד יד לקמיצה רגל רגל לחליצה ^[א] און און לרציעה למה לי מדרבה בר בר חנה נפקא חד לקומין וחד לקידוש קומין

ר"ת דלא גרסינן והרי זריקה דלניה משנה בשום מקום אלא גרסינן והרי מליקה ומשנה היא לקמן בפרק חטאת העוף (דף סח.) דמנן כל הפסולין שמלקין מליקתן פסולה ואין מטמאין בגדים אצית הבליעה מלק בשמאל או צלילה כו' והש"ס הביאה בקולר שכן דרך הש"ס לקצר כמה משניות והסופרים טעו וכתבו במקום מליקה זריקה ועופות לא אתו דהיקשא דזאת המורה אכל זריקה בשאר קרבנות פסל שפיר בשמאל דיליף בהיקשא דזאת המורה דמשמע שילהי דם חטאת (לקמן דף 57.) ובסמוך נמי גרסינן בצרייתא מלק בשמאל פסול ור"ש מבשיר אומר ר"ת דאפילו גרסינן זרק ^[א] מצניו למימר דההוא תנא דזוהתא (א) המורה דמפסיק ימין מחטאת סבר לה כר"ש דכהונה צביא אצבע ^[א] אכל ר"ש לא סבר לה כוותיה למילף ימין זריקה בשאר קרבנות מחטאת משום דזריקה לא ילפינן מהזאה וקשה על זה מעיקרא כי פריך והרי זריקה דלא פליג ר"ש ^[א] דילמא היינו משום דיליף מהיקישא ויש לומר דעדיפא משני פליג בצרייתא וקשה לפר"ת דאפילו גרס בצרייתא מלק על כרחיך אמת הוא דמכשיר ר"ש זריקה בשמאל כדמוכח בסמוך ובפ"ק (לעיל דף יא.) דאמר ומאי טעמא דר"ש צא לעובדה ככלי עובדה בשמאל כאשם ^[א] דבקבלה לא איירי דאפי' חטאת נמי לא צעי ימין בקבלה לר"ש דאמר לעיל וכי נאמרה יד בקבלה (לר"ש) כו' ואריך לתריך דהאי תנא סבר לה ביה כוותיה בחדא ואם תאמר לפירוש רבינו חם נמי דגרסינן מלק הא מליקה נפקא לן בפ"ק דחולין (דף כג.) ימין אפילו לר"ש מדכתיב זאת השני יעשה עולה כמשפט דרשינן כמשפט חטאת בהמה ^[א] דלניה צאה אלא מן החולין וזיוס וצידו הימנית והתם (דף כה.) נמי פריך ימנית מדרבה בר חנה נפקא ומושני כר"ש דכהונה צביא אצבע וי"ל דמליקה שיהא כנגד שחיטה לא נפקא והתם דהזאה מיירי דבעיא ימין אכל ^[א] לא ילפינן עופות מחטאת בהמה ולכך איצטריך נמי כמשפט התם א"כ ההוא תנא סבר כתנא דפליג עליה דר"ש לעיל ופוסל קבלה בשמאל משום ^[א] דמקרא נדרש לפניו ולאחריו ומוקי אצבעו דכתיב גבי חטאת גס על קבלה ולדידהו ילפינן שפיר מליקה צימין מחטאת דקבלה לא שייך למילף דליתיה צעוף וילפינן מליקה אכל ר"ש דאמר קבל בשמאל כשר ולית ליה ימין בחטאת בהמה אלא צהזאה לחודה צעולת

משנה בשום מקום אלא גרסינן והרי מליקה ומשנה היא לקמן בפרק חטאת העוף (דף סח.) דמנן כל הפסולין שמלקין מליקתן פסולה ואין מטמאין בגדים אצית הבליעה מלק בשמאל או צלילה כו' והש"ס הביאה בקולר שכן דרך הש"ס לקצר כמה משניות והסופרים טעו וכתבו במקום מליקה זריקה ועופות לא אתו דהיקשא דזאת המורה אכל זריקה בשאר קרבנות פסל שפיר בשמאל דיליף בהיקשא דזאת המורה דמשמע שילהי דם חטאת (לקמן דף 57.) ובסמוך נמי גרסינן בצרייתא מלק בשמאל פסול ור"ש מבשיר אומר ר"ת דאפילו גרסינן זרק ^[א] מצניו למימר דההוא תנא דזוהתא (א) המורה דמפסיק ימין מחטאת סבר לה כר"ש דכהונה צביא אצבע ^[א] אכל ר"ש לא סבר לה כוותיה למילף ימין זריקה בשאר קרבנות מחטאת משום דזריקה לא ילפינן מהזאה וקשה על זה מעיקרא כי פריך והרי זריקה דלא פליג ר"ש ^[א] דילמא היינו משום דיליף מהיקישא ויש לומר דעדיפא משני פליג בצרייתא וקשה לפר"ת דאפילו גרס בצרייתא מלק על כרחיך אמת הוא דמכשיר ר"ש זריקה בשמאל כדמוכח בסמוך ובפ"ק (לעיל דף יא.) דאמר ומאי טעמא דר"ש צא לעובדה ככלי עובדה בשמאל כאשם ^[א] דבקבלה לא איירי דאפי' חטאת נמי לא צעי ימין בקבלה לר"ש דאמר לעיל וכי נאמרה יד בקבלה (לר"ש) כו' ואריך לתריך דהאי תנא סבר לה ביה כוותיה בחדא ואם תאמר לפירוש רבינו חם נמי דגרסינן מלק הא מליקה נפקא לן בפ"ק דחולין (דף כג.) ימין אפילו לר"ש מדכתיב זאת השני יעשה עולה כמשפט דרשינן כמשפט חטאת בהמה ^[א] דלניה צאה אלא מן החולין וזיוס וצידו הימנית והתם (דף כה.) נמי פריך ימנית מדרבה בר חנה נפקא ומושני כר"ש דכהונה צביא אצבע וי"ל דמליקה שיהא כנגד שחיטה לא נפקא והתם דהזאה מיירי דבעיא ימין אכל ^[א] לא ילפינן עופות מחטאת בהמה ולכך איצטריך נמי כמשפט התם א"כ ההוא תנא סבר כתנא דפליג עליה דר"ש לעיל ופוסל קבלה בשמאל משום ^[א] דמקרא נדרש לפניו ולאחריו ומוקי אצבעו דכתיב גבי חטאת גס על קבלה ולדידהו ילפינן שפיר מליקה צימין מחטאת דקבלה לא שייך למילף דליתיה צעוף וילפינן מליקה אכל ר"ש דאמר קבל בשמאל כשר ולית ליה ימין בחטאת בהמה אלא צהזאה לחודה צעולת

אצבע היום בשאר קרבנות: בא"ד וא"ת והפ"ת נמי כו' ומשני ברי"ש רבוותא בעיא אצבע. גליון. ומתקשה (נמן) בין דזאת המורה הבליעה ולא שחיטתן ליה פסולו כקודם (חורין:): בא"ד וא"ת והפ"ת נמי כו' ומשני ברי"ש רבוותא בעיא אצבע. גליון. ומתקשה (נמן) בין דזאת המורה נפקא. נפקין עופות] למאן דאית להי היקשא. [דכדישתין] בפ"ק דחולין וגריש מנחות:

כל הזבחים שקבלו דמן פרק שני זבחים

נדרש. ^(א) ר"ש סבר מקרא נדרש לאחריו ולא לפניו הילכך אצבע אונתן דכתיב בתריה קאי ולא אולקח דכתיב לקמיה ורצנן סברי מקרא נדרש לפניו ולאחריו: **מפקא מדאצבו.** מוצאת מכלל דברי אצוי ומכלל דברי חכמים: **כל מקום שנאמר אצבע צקבלה.**

ולא נחמיה כגון האי קרא דלעיל ^[א] דר' אלעזר ברי"ש דריש אצבע אולקח דהיינו לפניו ולא אונתן: **שניה צקבלה.** שקיבל בשמאל ^(א) וקאמר לך צמקום נכתב שם תמננו ולא בנה ^[א] שלא נכתב זו: **ולקח מדם הפך.** צפר המילואים כתיב: **ולא לפני פניו.** דלא דריש להאי צאצבע דמילואים אולקחת ולא לאחריו דלא דריש להאי צאצבעו דחטאת יחיד (ויקרא ד) אונתן והיינו פליג אלאצוה דאצוה סבר לאחריו ולא לפניו ואדרבנן דאצוה סברי צין לפניו צין לאחריו: **וכסונה.** כגון הכהן או הכהנים: **חרישי צעינן.** אצבע וכהונה כגון האי קרא דכתיב גבי זריקת חטאת ולקח הכהן מדם החטאת צאצבעו וקאמר רבי יוחנן דהכא ימין צעי דגמר ממאורע עשיר דכתיב ציה אצבע וכהונה ומפרש ציה ימנית: **הרגל של ימין.** נושא ציד שמאל לכבש משום דרגל ימין קריבה תחילה עס הראש כדקיימא לן בפ"צ דסדר יומא ^[א] דף כה:] והילכך מוליך הראש צימין שהוא חשוב והרגל בשמאל: **וציה עורה לחוץ.** כלפי העס ומקום החתך כלפי המוליך דהכי שפיר שלא יראה החתך: **המעבד כפרה דומיא.** דהזאה של מאורע כגון ^[א] קמיניה אכל הולכת איברים דלא מעכבא כפרה דהוא עצמו שלא הוקטרו אימורין כשר ^[א] לא צביא ימין: **קבלה כצב צה כהונה.** דכתיב והקריבו צני אהרן הכהנים ואמר מר ^[א] לעיל ד.] וזו קבלת הדם: **ואלא כהן למה לי.** בקבלה הא כתיב צני אהרן ^[א] אי לאו לאצמורי אימין אמת: **צביסונ.** צצבדי כהונה: **זרק בשמאל פסול ור"ש מבשיר.** אשאר כל הזבחים ^(א) דלא כתב צהו אצבע אלא חזקין הכהנים אכל צזריקת חטאת מודה ר"ש כדאמר לעיל צאצבעו ומנן שלא תהא נחמיה אלא צימין: **ואלא הא דאמר רצא.** צמנחות צפי"ק (דף י.) יד די לקמינה. צפרשת מאורע עשיר ^[א]

כתיב על תנוך און הימנית ועל צהן ידו הימנית ועל צהן רגלו הימנית וקרא ימירה הוא דמפרש התם וקאמר רצא יד דמאורע אחי לג"ש למיגמר יד דקמינה מינה שמהא צימין והיכא כתב יד צקמינה ^[א] וימלא כפו ממנה: **לחליצה.** שמהא צימין: **למה לי.** יד צקמינה: **מדרבה בר חנה נפקא.** דהא כהונה כתיב ^[א]: **לקידוש קומן.** ככלי שרת שיהא צימין שיאחו הכלי שהוא מקדש צו צידו הימנית: ולרבי

המורה (א) המורה דמפסיק ימין מחטאת סבר לה כר"ש דכהונה צביא אצבע ^[א] אכל ר"ש לא סבר לה כוותיה למילף ימין זריקה בשאר קרבנות מחטאת משום דזריקה לא ילפינן מהזאה וקשה על זה מעיקרא כי פריך והרי זריקה דלא פליג ר"ש ^[א] דילמא היינו משום דיליף מהיקישא ויש לומר דעדיפא משני פליג בצרייתא וקשה לפר"ת דאפילו גרס בצרייתא מלק על כרחיך אמת הוא דמכשיר ר"ש זריקה בשמאל כדמוכח בסמוך ובפ"ק (לעיל דף יא.) דאמר ומאי טעמא דר"ש צא לעובדה ככלי עובדה בשמאל כאשם ^[א] דבקבלה לא איירי דאפי' חטאת נמי לא צעי ימין בקבלה לר"ש דאמר לעיל וכי נאמרה יד בקבלה (לר"ש) כו' ואריך לתריך דהאי תנא סבר לה ביה כוותיה בחדא ואם תאמר לפירוש רבינו חם נמי דגרסינן מלק הא מליקה נפקא לן בפ"ק דחולין (דף כג.) ימין אפילו לר"ש מדכתיב זאת השני יעשה עולה כמשפט דרשינן כמשפט חטאת בהמה ^[א] דלניה צאה אלא מן החולין וזיוס וצידו הימנית והתם (דף כה.) נמי פריך ימנית מדרבה בר חנה נפקא ומושני כר"ש דכהונה צביא אצבע וי"ל דמליקה שיהא כנגד שחיטה לא נפקא והתם דהזאה מיירי דבעיא ימין אכל ^[א] לא ילפינן עופות מחטאת בהמה ולכך איצטריך נמי כמשפט התם א"כ ההוא תנא סבר כתנא דפליג עליה דר"ש לעיל ופוסל קבלה בשמאל משום ^[א] דמקרא נדרש לפניו ולאחריו ומוקי אצבעו דכתיב גבי חטאת גס על קבלה ולדידהו ילפינן שפיר מליקה צימין מחטאת דקבלה לא שייך למילף דליתיה צעוף וילפינן מליקה אכל ר"ש דאמר קבל בשמאל כשר ולית ליה ימין בחטאת בהמה אלא צהזאה לחודה צעולת

אצבע היום בשאר קרבנות: בא"ד וא"ת והפ"ת נמי כו' ומשני ברי"ש רבוותא בעיא אצבע. גליון. ומתקשה (נמן) בין דזאת המורה הבליעה ולא שחיטתן ליה פסולו כקודם (חורין:): בא"ד וא"ת והפ"ת נמי כו' ומשני ברי"ש רבוותא בעיא אצבע. גליון. ומתקשה (נמן) בין דזאת המורה נפקא. נפקין עופות] למאן דאית להי היקשא. [דכדישתין] בפ"ק דחולין וגריש מנחות:

מסורת הש"ס

(א) [שבת לב: ושי"ג, ט] תרי פ"א הלכה ה, א לקמן למ. מנחות: [וכל הסוגיא עד סופין פב. חולין כב, ד] מנחות ו, י, א שם ולעיל די: ושי"ג חגיגה יא, א [ויומא מם: מנחות י, א] תמיד לז, א [וירוש' יומא פ"ב ה"א, ח] מנחות י, ט [ירושלמי קידושין פ"א ה"ב, י] לעיל זז: ט ויקרא ט ז.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ולא לפני פניו ולא לאחריו: (ב) דרש"י ד"ה נדרש לפניו ולאחריו קמיפלגי ר"ש סבר: (א) ד"ה שניה וכו' בשמאל פסל וקאמר: (ד) ד"ה וזק וכו' כל הזמים קאי דלא:

גליון הש"ס

גמ' די דר' קמיציה. עיין לקמן סג ע"ג מוס' ד"ה מה חטאת כספדי': [תוס' ד"ה וחרי וכו' אבל ר"ש אל סבר לה ביותה לביהוק ימין בוזריקת כו'. ע"י יומא דף סא ע"ג מוס' ד"ה מה חטאת וכו']:

שינויי נוסחאות

[א] צ"ל ריש לקיש (ר"שם, יב"ח בבבלי גמ' המקבילות): [ב] אלא תמקח (ר"ש"ם וכו' במנחות): [ג] דכתיבה בה צ"ל (ש"ס: ד') ונמי (כ"י צד: ח') בביהודנו (ש"ס: וכו' במנחות: [י] בה (בכתה"ש: [ז] דלעיל שניה בקבלה שקיבל בשמאל פסול דרי"א ברי"ש וכו' אונתן וקאמר לך במקום וכו' צ"ל (מהר"ם: ח') צ"ל במקום (ש"ס: [ז] צ"ל או כגון (ש"ס: [ז] אהרן וא"כ אמאי כתב ביה כהן הואיל ולא לאצמורי כו' (שסכ"י, ובעי"ז בבתה"א: [א] צד"ז וכו"ס כתיב ע"י. וצ"ק ורש"י מנחות י ע"א ד"ה אלא אמר רצא: [ב] כתיב בה (ש"ס: [ג] ראשון למליף קבלה וא"כ צ"ל ולי"ג לקמן מתיבת וא"כ עד מתיבת דפרך (כ"י צ"ל ואלא לאחריו (ש"ס: [ד] ואמאי משני אביי דפליג צ"ל (ש"ס: [ה] כתב בה (ש"ס: [ב] דזריקה (תוס' מנחות: [א] דזאת (ש"ס: [ב] ר"ש מאי קשיא ליה דילמא וכו' צ"ל (ש"ס: [בג] צ"ש"מ נוסף בהמא אצבע א"כ"ה כמס' מנחות: [ב] צ"א סבר לה ברי"ש ור"ש לא סבר ליה ביותה (ש"ס: וכו"ה כמס' שס. ועי' סתקין: [בח] רבוותא מה חטאת וצ"ק אינה באה צ"ל (שסכ"י וצ"ק וכו"ה בחוס' שם: [בז] ע"י ח"צ דע"ל למקום מכאן ועד כמשפט ההם ע"ש: [בא] משום דקסבר מקרא (תוס' שם: [בח] המיקושין שצדיבור זה, עפ"י מוס' מנחות דף י ע"ג:

שיטה מקובצת

והרי קמיצה כו'. וא"ת ולשני הכא דשאי קמילה דכתיב כה די ולפינן די די לקמילה כדאמר בסמוך אכל בעלמא בעניה כהונה אצבע, וי"ל דמקידוש קומן ככלי שרת פריך דהתם כליה ג"ש דיד די ואפי"ה אמרינן קמן בשמאל פסול, ותמך אכרייתא למנחות (דף ט.) דפסל בקומן ובקידוש קומן: חד לקושין וחד לקידוש קושין. אפי' דקידוש קומן במקום קבלה דם [ונקלה] אחיח מדרבה בר בר חנה, קידוש קומן לא אחיח מהיקשא דזאת המורה (ש"ס: [תד"ת והרי זריקה כו' משפט ביהדיה דרי"ש יליף שאר קרבנות מחטאת, י"ב, דמי הכי דמנן דל דדיה הוי צימין דכתיב ציה